

Nema sumnje da je porodica, kao specifično bio-socijalna zajednica ljudi, jedna od najznačajnijih primarnih društvenih grupa. Porodica je primarna zato što je prva, najvažnija i najprisnija ljudska skupina. Ona je prototip svake druge društvene zajednice, jer se u porodici uspostavljaju trajne, emotivno prisne, solidarne i svestrane veze između članova, kakve bi se mogle poželeti i u globalnom društvu. Zato, a i zbog višestrukih (bioloških, psihičkih i društvenih) funkcija, porodicu mnogi smatraju osnovnom ćelijom svakog društva, svojevrsnim "društvom u malom". Njena svojevrsnost ne ogleda se samo u posebnom mestu koje zauzima u okviru društvene strukture, već i u značaju koji ima za razvoj čovekove ličnosti. Većina ljudi dobar deo svog života provedu u okviru neke porodice bilo one u kojoj su rođeni ili one koju su sami zasnovali.

Iako nam se čini da o porodici uglavnom sve znamo, njeno naučno proučavanje nije ni malo lako, tako da u ovoj oblasti postoji niz ne raščišćenih pitanja i problema počev od istorijskog razvoja porodice, preko njene strukture i funkcija, odnosa prema globalnom društvu, unutrašnjih odnosa i dinamike, pa sve do različitih projekcija o njenoj budućnosti. Složenost porodice kao posebne društvene pojave i teškoće koje se javljaju u njenom proučavanju iziskuju saradnju velikog broja nauka, kako prirodnih tako i društvenih.

2. Istorijski razvoj porodice

Postoje dva osnovna gledišta o ovom pitanju: (a) da je porodica, i to monogamna, praćelija društva iz koje su se razvili svi ostali društveni oblici; i (b) da je porodica društveno istorijska kategorija, koja se istorijski menjala i razvijala koju ne nalazimo na najnižem stupnju društvenog života, pogotovu ne u monogamnom obliku.

Prvu tezu zastupali su još Aristotel, neki rimski pravници i hrišćanstvo, a razvili su je O. Kont, Frederik Le Pej, Tejlor i Vestermark. Tako je Kont smatrao da je patrijarhalna porodica pod vlašću šefa porodice (muškarca) oduvek postojala, da je nerazrešivost braka opšte obeležje porodice i da je žena uvek bila inferiorniji pol. Isto tako, Le Pej je tvrdio da je porodica u svom osnovnom principu nepromenljiva, da je patrijarhalna porodica kakva je opisana u bibliji opšti oblik porodice i da čovečanstvo uopšte teži ka patrijarhatu i "muškoj lozi". Slično njima Vestmark je branio tezu da je monogamija najstariji oblik braka koji odgovara "ljudskoj prirodi", da heterizam nije nikada postojao (dokaz tome je da većina sisara, navodno, živi u monogamiji), da oblik braka zavisi od proporcije muškarca i žena i da je poligamija samo privilegija bogatih.

Pristalicama drugog gledišta zajedničko je samo to da kritikuju tradicionalističko i neistorijsko shvatanje porodice kao statične, nepromenljive ustanove. U svemu ostalom oni se uglavnom razlikuju. Tako, na primer, Post tvrdi da je monogamni brak proizašao iz čiste zajednice žena, prolazeći kroz etape ograničene zajednice žene, poliandriju i poliginiju. Bahofen ("Materinsko pravo", 1861) je smatrao da je promena oblika porodice uslovljena promenom oblika religiozne svesti i da je ona prošla kroz stanje čistog heterizma, matrijarhalnu epohu i patrijarhat. Lebok opet misli da je prva faza u istoriji braka bio grupni brak ("zajednica žena"), da se individualni brak zasniva na zarobljavanju žena, koje je dovelo do egzogamije i do običaja ubijanja novorođene ženske dece, da grupni i individualni brak dugo koegzistiraju, da ne postoji "materinsko pravo" već obično računanje srodstva po ženskoj liniji, da je u primitivnim zajednicama srodstvo po majci opštija pojava od srodstva po ocu i da je dete najpre bilo srodnik plemena, potom svoje majke i najzad oca.¹

Za razliku od njih, Luis Morgan ("Drevno društvo", 1870) je izneo svoju teoriju o evoluciji porodice koja je bila zasnovana na materijalističkim postavkama. Ovo shvatanje prihvatio je i razvio Engels ("Poreklo porodice, privatne svojine i države", 1884). Naime, proučavajući srodničke sisteme severnoameričkih Irokeza i nekih

---

¹ Dr Marko Mladenovic: "Sociologija porodice", Prosveta, Beograd, 1968., str. 116.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com